

METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ARAŞTIRMA DAİRESİ BAŞKANLIĞI

AYLIK ZİRAİ METEOROLOJİ BÜLTENİ

Sayı : 96

ubat 2014

YA İ DE ERLEND RMES 2013 YILI OCAK AYI YA İ RAPORU

GENEL DURUM:

Ya ı lar genel olarak normalinden ve geçen yıl Ocak ayı ya ı ndan az olmu tur. Ocak ayı ya ı ortalaması 60,1 mm, normali 77,2 mm ve 2013 Ocak ayı ya ı ortalaması ise 98,6 mm'dir. Ya ı larda normaline göre % 22,2 geçen yıl Ocak ayı ya ı na göre ise % 39,1 azalma gözlenmi tir.

MARMARA BÖLGESİ :

Bölge ya ı ortalaması 51,6 mm, normali 75,2 mm, 2013 Ocak ayı ya ı ise 107,8 mm'dir. Ya ı larda normaline göre % 31,3 geçen yıl Ocak ayı ya ı na göre ise % 52,1 azalma gözlenmi tir.

EGE BÖLGESİ :

Bölge ya ı ortalaması 86,7 mm, normali 92,1 mm, 2013 Ocak ayı ya ı ise 157,9 mm'dir. Ya ı larda normaline göre % 5,8 geçen yıl Ocak ayı ya ı na göre ise % 45,1 azalma gözlenmi tir.

AKDENİZ BÖLGESİ :

Bölge ya ı ortalaması 106,1 mm, normali 123,8 mm, 2013 Ocak ayı ya ı ise 118,8 mm'dir. Ya ı larda normaline göre % 14,4 geçen yıl Ocak ayı ya ı na göre ise % 10,7 azalma gözlenmi tir.

Ç ANADOLU BÖLGESİ :

Bölge ya ı ortalaması 37,5 mm, normali 38,0 mm, 2013 Ocak ayı ya ı ise 41,3 mm'dir. Ya ı larda normaline göre % 1,3 geçen yıl Ocak ayı ya ı na göre ise % 9,2 azalma gözlenmi tir.

Kontrolnden geçmemiş verilerle hazırlanmıştır.

KARADENİZ BÖLGESİ :

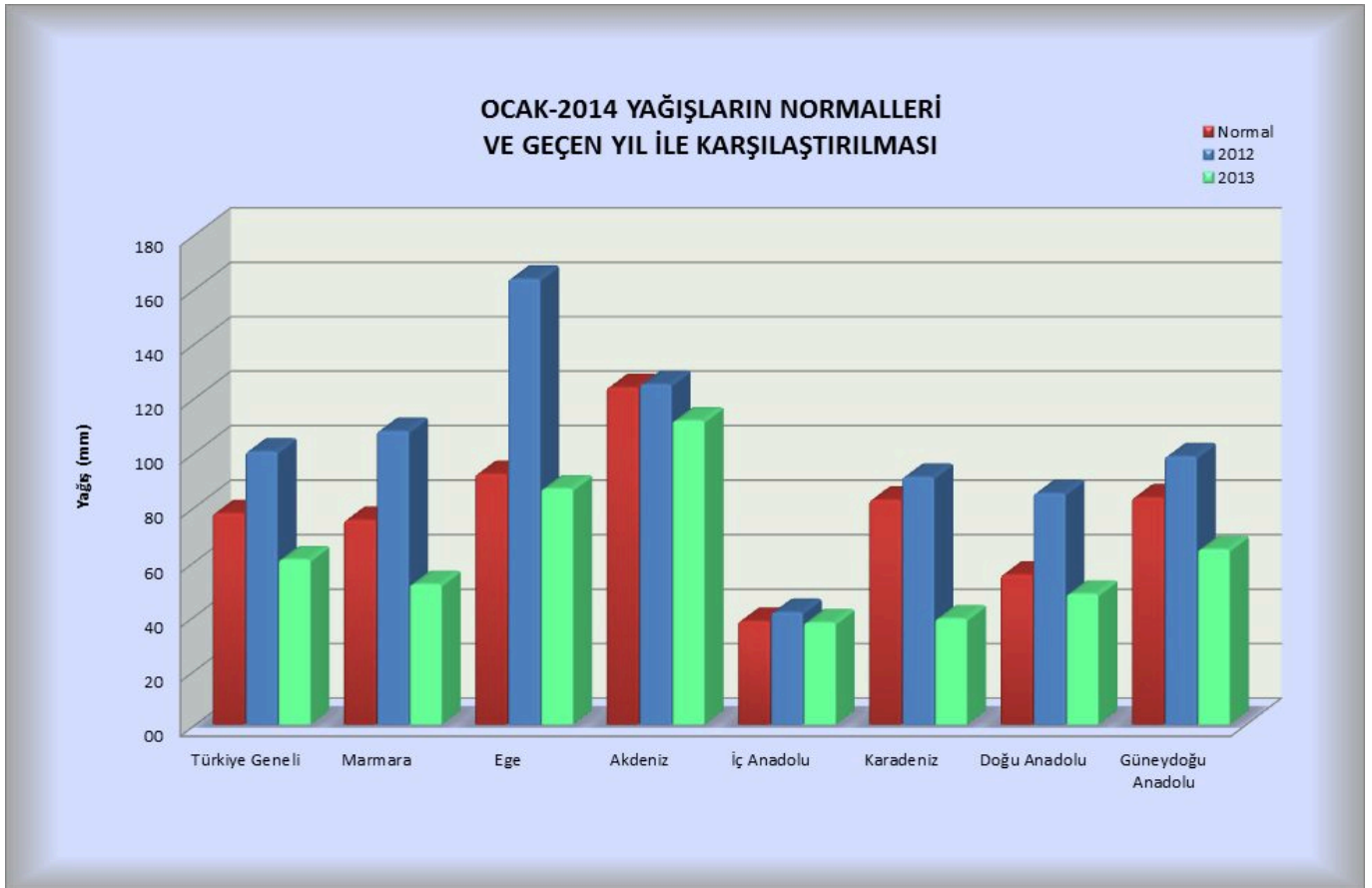
Bölge yağış ortalaması 39,0 mm, normal 82,6 mm, 2013 Ocak ayı yağış ise 93,7 mm'dir. Yağışlarda normaline göre % 52,8 geçen yıl Ocak ayı yağışına göre ise % 58,4 azalma gözlenmiştir.

DOĞU ANADOLU BÖLGESİ :

Bölge yağış ortalaması 47,3 mm, normal 55,1 mm, 2013 Ocak ayı yağış ise 89,2 mm'dir. Yağışlarda normaline göre % 14,1 geçen yıl Ocak ayı yağışına göre ise % 47,0 azalma gözlenmiştir.

GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ :

Bölge yağış ortalaması 64,4 mm, normal 83,4 mm, 2013 Ocak ayı yağış ise 98,5 mm'dir. Yağışlarda normaline göre % 22,8 geçen yıl Ocak ayı yağışına göre % 34,6 azalma gözlenmiştir.

OCAK-2014 YAĞIŞLARIN GEÇEN YIL İLE KARŞILAŞTIRILMASI

OCAK AYI YAĞIŞ NORMATLARI (1981-2010)

Kontrolden geçmemiş verilerle hazırlanmıştır.

2013-2014 Tarım Yılı Kümülatif Ya ı Raporu (4 Aylık, Ocak 2013)

GENEL DURUM : 1 Ekim 2013 – 31 Ocak 2014 tarihleri arasında kümülatif ya ı lar genel olarak normalinden ve geçen yıl ya ı ndan az olmu tur.

Kümülatif ya ı ortalaması 222,0 mm, normali 305,7 mm ve geçen yılın aynı dönem ortalaması ise 372,2 mm'dir. Kümülatif ya ı larda normale göre % 27,4 geçen Su Yılına göre ise % 40,4 azalma gözlenmi tir.

MARMARA BÖLGESİ :

Kümülatif ya ı larda bölge ortalaması 238,5 mm, normali 326,7 mm, geçen yıl aynı dönem ortalaması ise 426,1 mm'dir. Kümülatif ya ı larda normale göre % 27,0 geçen Su Yılına göre ise % 44,0 azalma gözlenmi tir.

EGE BÖLGESİ :

Kümülatif ya ı larda bölge ortalaması 291,9 mm, normali 338,1 mm, geçen yıl aynı dönem ortalaması ise 432,7 mm'dir. Kümülatif ya ı larda normale göre % 13,7 geçen Su Yılına göre ise % 32,5 azalma gözlenmi tir.

AKDENİZ BÖLGESİ :

Kümülatif ya ı larda bölge ortalaması 268,5 mm, normali 434,6 mm, geçen yıl aynı dönem ortalaması ise 536,9 mm'dir. Kümülatif ya ı larda normale göre % 38,2 geçen Su Yılına göre ise % 50,0 azalma gözlenmi tir.

Ç ANADOLU BÖLGESİ :

Kümülatif ya ı larda bölge ortalaması 99,5 mm, normali 160,6 mm, geçen yıl aynı dönem ortalaması ise 197,4 mm'dir. Kümülatif ya ı larda normale göre % 38,0 geçen Su Yılına göre ise % 49,6 azalma gözlenmi tir.

KARADENİZ BÖLGESİ :

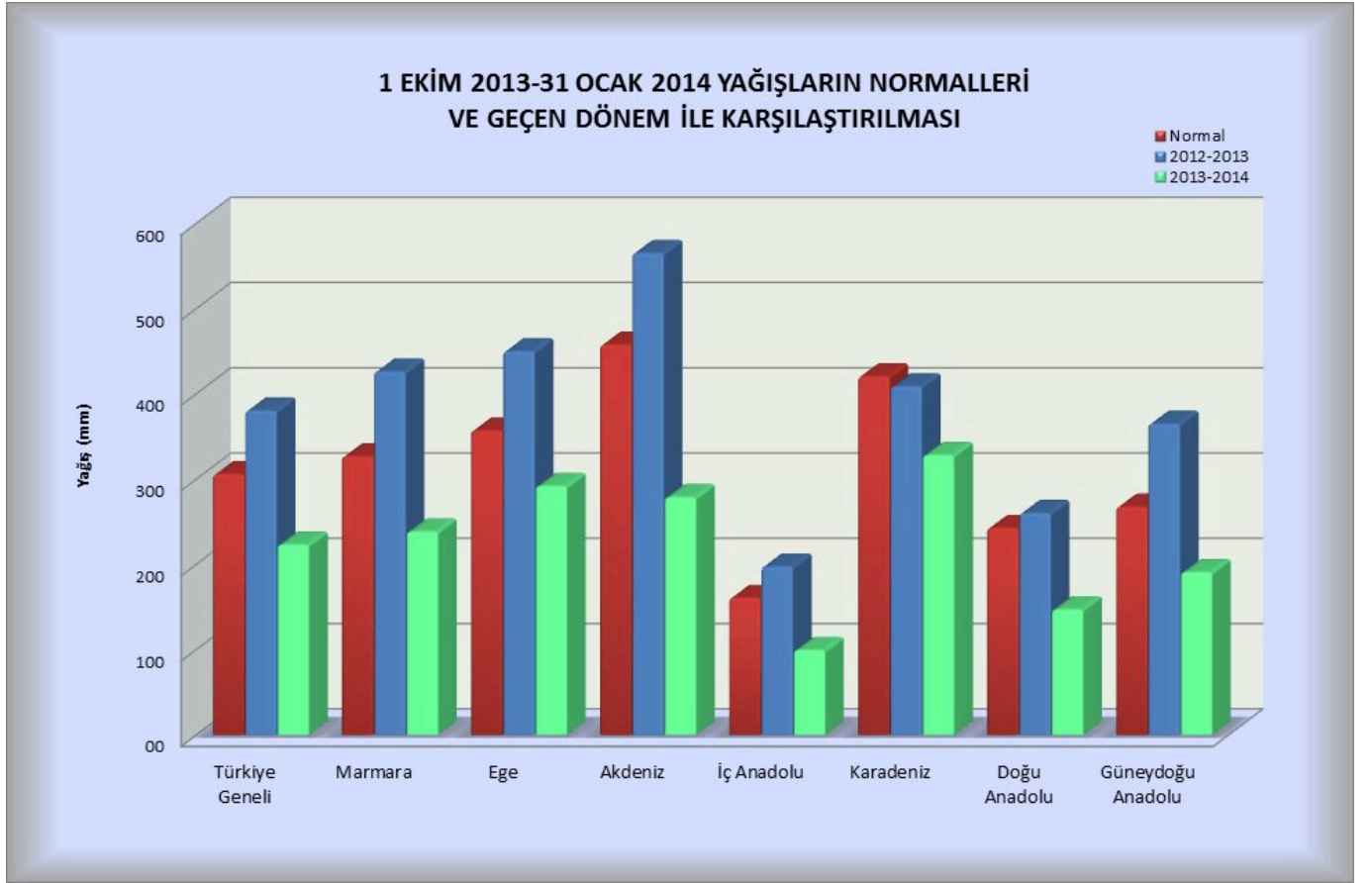
Kümülatif ya ı larda bölge ortalaması 328,1 mm, normali 385,4 mm, geçen yıl aynı dönem ortalaması ise 393,3 mm'dir. Kümülatif ya ı larda normale göre % 14,9 geçen Su Yılına göre ise % 16,6 azalma gözlenmi tir.

GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ :

Kümülatif yağışlarda bölge ortalaması 190,8 mm, normal 267,5 mm, geçen yıl aynı dönem ortalaması ise 404,3 mm'dir. Kümülatif yağışlarda normale göre % 28,7 geçen Su Yılına göre ise % 52,8 azalma gözlenmiştir.

DOĞU ANADOLU BÖLGESİ :

Kümülatif yağışlarda bölge ortalaması 146,5 mm, normal 231,7 mm, geçen yıl aynı dönem ortalaması ise 269,5 mm'dir. Kümülatif yağışlarda normale göre % 36,8 geçen yıla göre ise % 45,7 azalma gözlenmiştir.

SU/TARIM YILI YAĞIŞ HARİTASI (1 EKİM 2013-31 OCAK 2014)

SU/TARIM YILI YAĞIŞLARIN NORMATLARI İLE KARŞILAŞTIRILMASI (1 EKİM 2013-31 OCAK 2014)

Kontrolenden geçmemiş verilerle hazırlanmıştır.

SICAKLIK DE ERLEND RMES

2014 Yılı Ocak Ayı Ortalama Sıcaklıklarının 1981-2010 Normallerine Göre Mukayesesi

2014 Yılı Ocak Ayı Ortalama Sıcaklıklarının 1981-2010 Normallerine Göre Mukayesesi

2014 yılı Ocak ayında ortalama sıcaklıklar; Yurdumuzun iç ve do u bölgelerinde mevsim normalleri civarında gerçekleşirken, di er bölgelerde mevsim normallerinin üzerinde gerçekleşmiştir. Ocak ayında en düşük ortalama sıcaklık -28,5 °C ile Erzurum'da, en yüksek ortalama sıcaklık ise 23,9 °C ile Trabzon'da tespit edilmiştir.

Marmara Bölgesi :

Ortalama sıcaklıklar, bölgenin tamamında mevsim normallerinin üzerinde gerçekleşmiştir. En düşük ortalama sıcaklık 5,4 °C olarak Edirne'de, en yüksek ortalama sıcaklık ise 9,6 °C olarak Kocaeli' de gerçekleşmiştir.

Ege Bölgesi :

Ortalama sıcaklıklar, Emirda dolaylarında mevsim normalleri civarında gerçekleşirken, bölgenin di er kesimlerinde mevsim normallerinin üzerinde gerçekleşmiştir. En düşük ortalama sıcaklık 3,1 °C olarak Emirda 'da en yüksek ortalama sıcaklık ise 13,9 °C olarak Bodrum'da gerçekleşmiştir.

Akdeniz Bölgesi :

Ortalama sıcaklıklar, Isparta, Burdur dolaylarında mevsim normalleri civarında gerçekleşirken, bölgenin di er kesimlerinde mevsim normallerinin üzerinde gerçekleşmiştir. En düşük ortalama sıcaklık 0,9 °C olarak Göksun'da, en yüksek ortalama sıcaklık ise 14,3 °C olarak skenderun'da gerçekleşmiştir.

ç Anadolu Bölgesi :

Ortalama sıcaklıklar, bölgenin do u ve batı kesimlerinde mevsim normallerinin üzerinde gerçekleşirken, bölgenin di er kesimlerinde mevsim normalleri civarında gerçekleşmiştir. En düşük ortalama sıcaklık -2,0 °C olarak Kangal'da, en yüksek ortalama sıcaklık ise 3,7 °C olarak Karaman'da gerçekleşmiştir.

Karadeniz Bölgesi :

Ortalama sıcaklıklar, Amasya, Artvin, Çorum, Gümüşhane, Kastamonu ve Tokat dolaylarında mevsim normalleri civarında gerçekleşirken, bölgenin di er kesimlerinde mevsim normallerinin üzerinde gerçekleşmiştir. En düşük ortalama sıcaklık -4,4 °C olarak Bayburt'ta, en yüksek ortalama sıcaklık ise 10,7 °C olarak Hopa'da gerçekleşmiştir.

Do u Anadolu Bölgesi :

Ortalama sıcaklıklar bölgenin batısı ile Ardahan ve Yüksekova dolaylarında mevsim normallerinin üzerinde gerçekleşirken, bölgenin di er kesimlerinde mevsim normalleri civarında gerçekleşmiştir. En düşük ortalama sıcaklık -10,1 °C olarak Erzurum'da, en yüksek ortalama sıcaklık ise 4,0 °C olarak Malatya'da gerçekleşmiştir.

Güney Do u Anadolu Bölgesi :

Ortalama sıcaklıklar, bölgenin do u kesimlerinde mevsim normalleri civarında gerçekleşirken, bölgenin di er kesimlerinde mevsim normallerinin üzerinde gerçekleşmiştir. En düşük ortalama sıcaklık 3,4 °C olarak Batman'da, en yüksek ortalama sıcaklık ise 8,6 °C olarak Anıurfa'da gerçekleşmiştir.

EKSTREM SICAKLIK DE ERLEND RMES

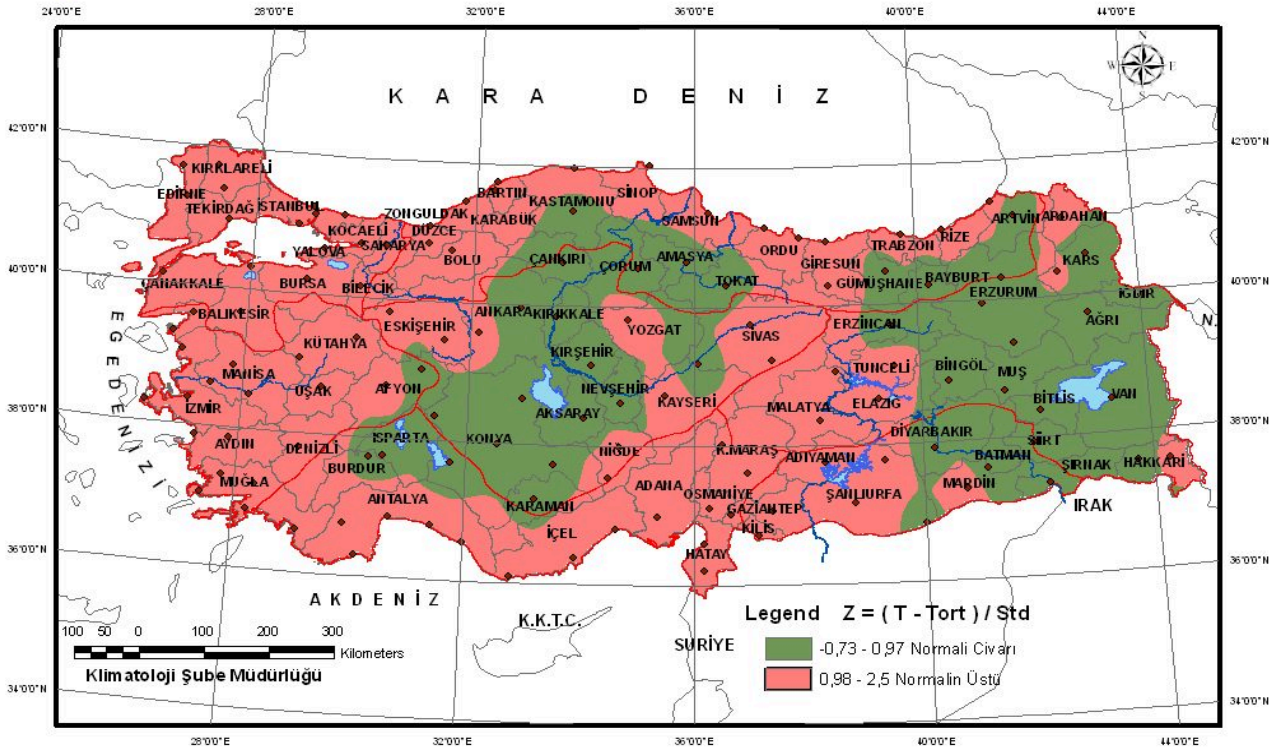
Ocak 2014'de 3 merkezde yeni ekstrem sıcaklık gerçekleşti mi tir.

Merkez	Uzun Yıllar OCAK Maksimum (°C)	OCAK 2014 Maksimum(°C)	FARK (°C)
Kocaeli	22.6	23.7	1.1
Uzunköprü	19.0	19.1	0.1
Göksun	12.5	13.9	1.4

2014 YILI ORTALAMA SICAKLIKLARININ UZUN YILLAR VE GEÇEN YIL İLE MUKAYYESİ

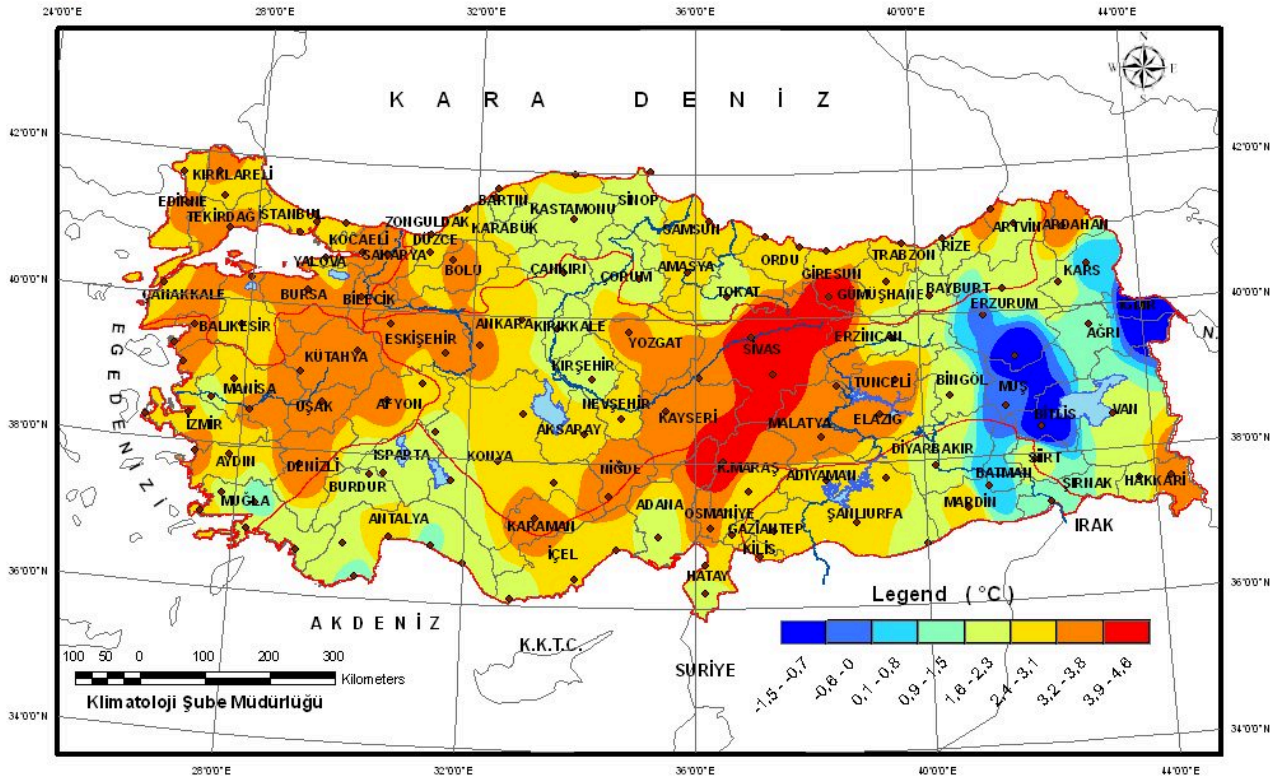
2014 OCAK AYI ORTALAMA SICAKLIK ANOMALİLERİ HARİTASI

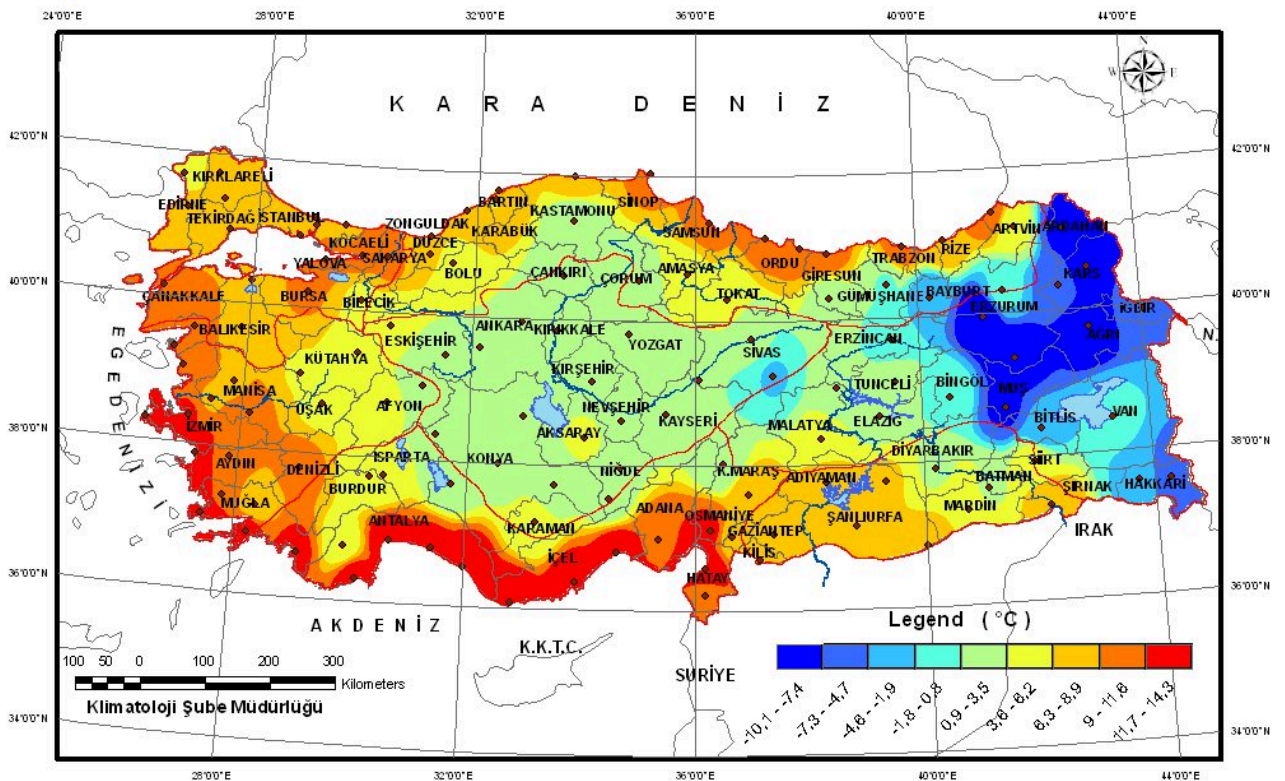
Kontrolenden geçmemiş verilerle hazırlanmıştır.

2014 OCAK AYI ORTALAMA SICAKLIK FARK HARİTASI

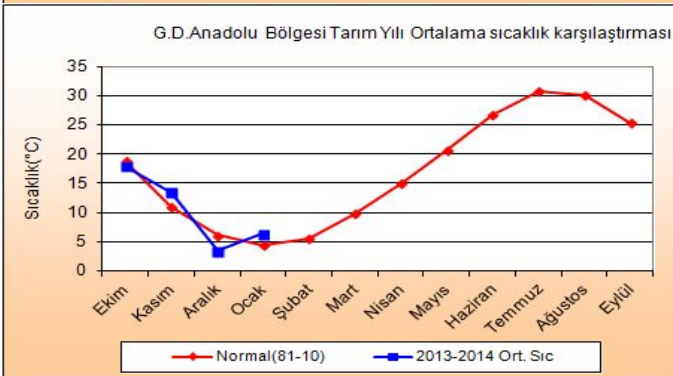
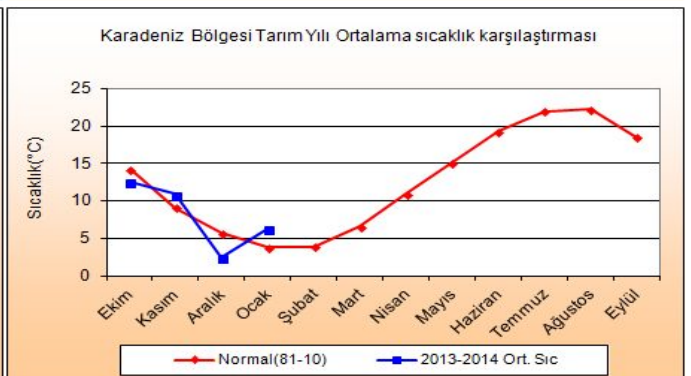
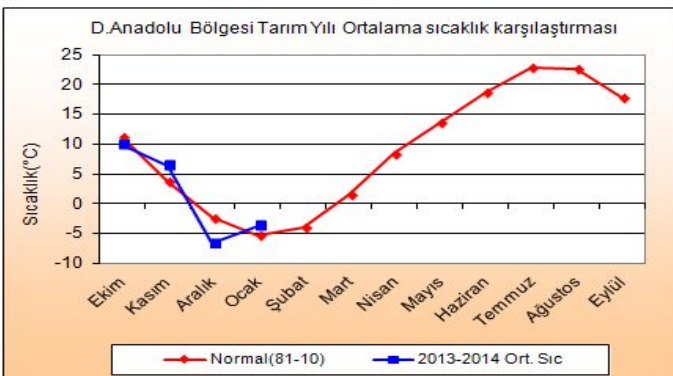
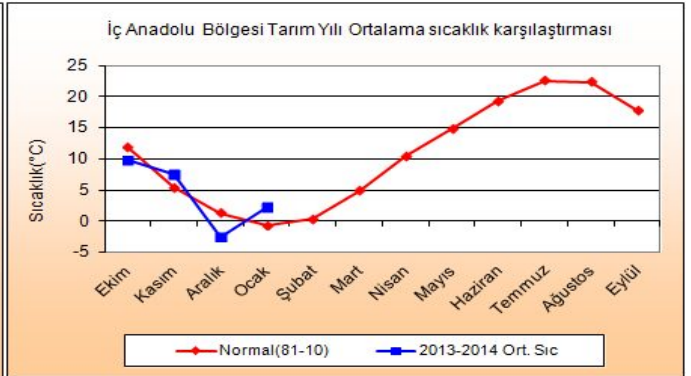
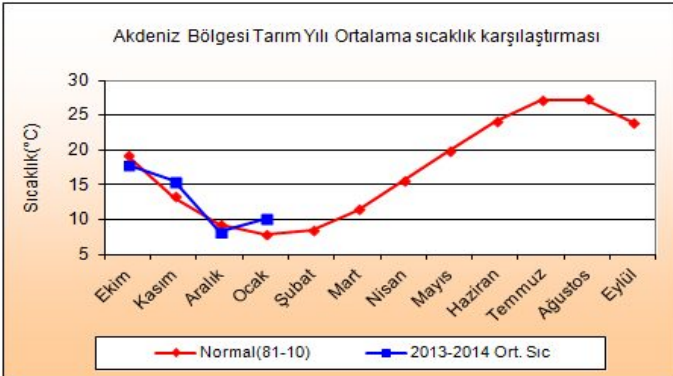
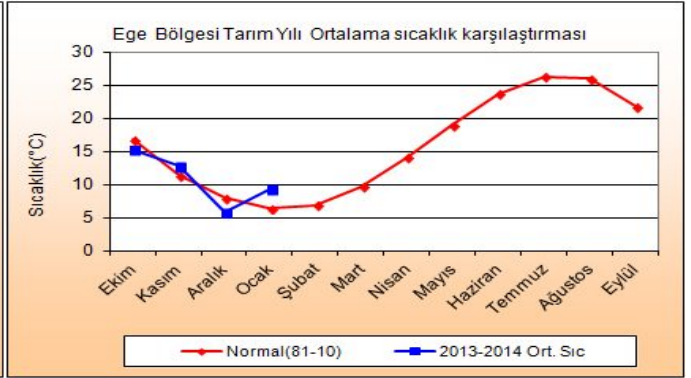
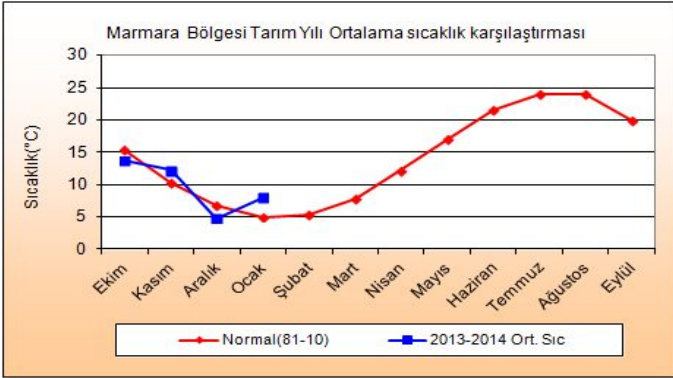
2014 OCAK AYI ORTALAMA SICAKLIK HARİTASI

Kontrolenden geçmemiş verilerle hazırlanmıştır.

2013-2014 TARIM YILI BÖLGELERE GÖRE SICAKLIK DEĞERLERİ

Bölgeler	Periyot	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül
Marmara	Normal(81-10)	15.3	10.2	6.8	5.0	5.3	7.7	12.2	17.0	21.6	23.9	23.9	19.9
	2013-2014 Ort. Sic	13.7	12.2	4.8	8.0								
Ege	Normal(81-10)	16.8	11.4	8.0	6.4	6.9	9.7	14.1	19.0	23.7	26.3	26.0	21.8
	2013-2014 Ort. Sic	15.3	12.8	5.8	9.3								
Akdeniz	Normal(81-10)	19.1	13.2	9.3	7.9	8.5	11.4	15.5	19.8	24.1	27.1	27.2	23.9
	2013-2014 Ort. Sic	17.8	15.5	8.2	10.2								
İç Anadolu	Normal(81-10)	12.0	5.5	1.3	-0.7	0.3	4.9	10.4	15.0	19.3	22.6	22.4	17.8
	2013-2014 Ort. Sic	9.8	7.6	-2.5	2.3								
Karadeniz	Normal(81-10)	14.2	9.1	5.7	3.8	3.9	6.6	10.9	15.1	19.3	22.0	22.2	18.5
	2013-2014 Ort. Sic	12.6	10.9	2.5	6.3								
Doğu Anadolu	Normal(81-10)	11.2	3.7	-2.3	-5.3	-4.0	1.5	8.5	13.6	18.7	22.8	22.6	17.8
	2013-2014 Ort. Sic	9.9	6.4	-6.6	-3.7								
G.D. Anadolu	Normal(81-10)	18.8	11.0	6.1	4.4	5.6	9.8	15.1	20.7	26.8	30.7	30.1	25.4
	2013-2014 Ort. Sic	18.0	13.5	3.4	6.5								

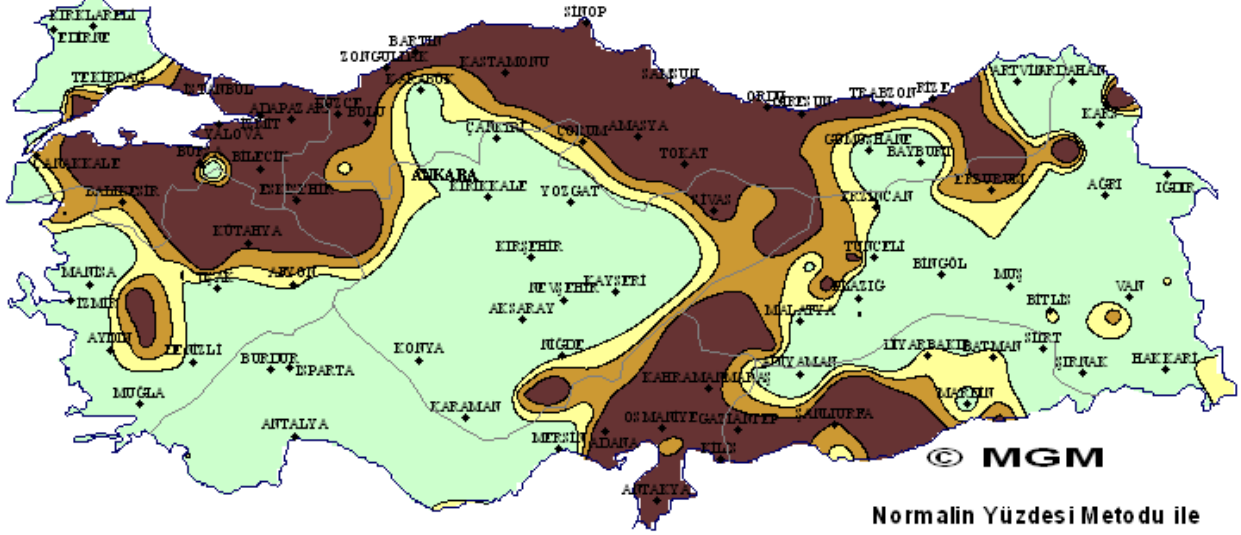

Kontrolnden geçmemiş verilerle hazırlanmıştır.

KURAKLIK ANALİZ

Normalin Yüzdesi Metoduna (PNI) Göre
2014 Ocak Ayı Kuraklık Durumu

1 AYLIK DEĞERLENDİRME :

* Bu veriler kalite kontrolden geçmemiştir.

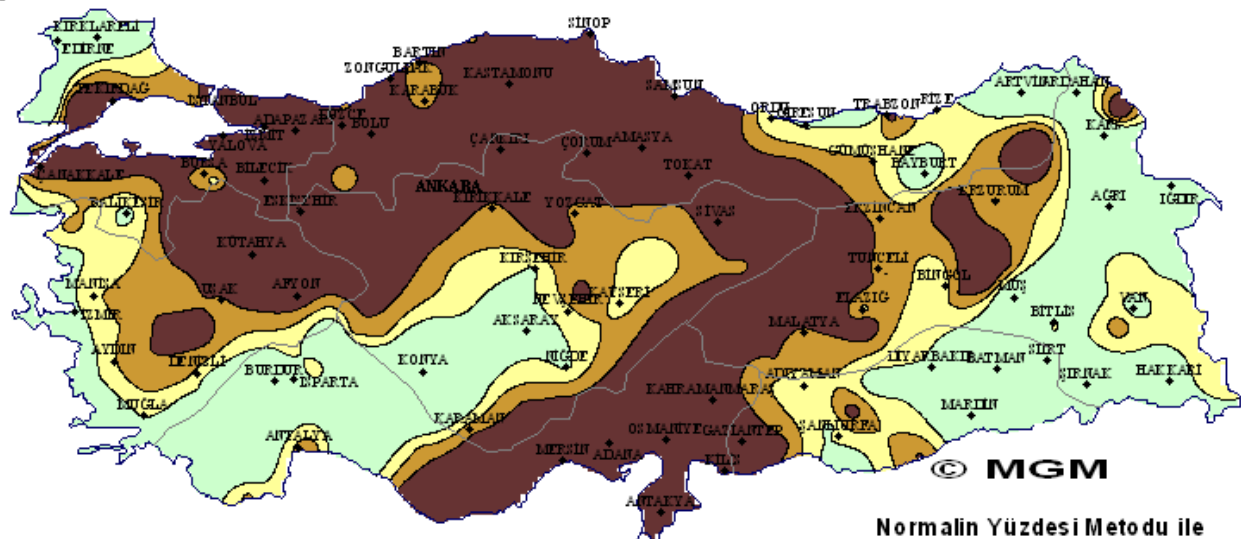
Normalin Yüzdesi Metodu ile
Kuraklık Haritası
(Percent of Normal)

1 Aylık (Ocak 2014)

Hazırlanış Tarihi: Şubat 2014

NORMAL VE ÜZERİ (Risk Yok)	HAFIF KURAK (İzlemeye Başla)	ORTA ŞİDDETE KURAK (Uyarı)	ŞİDDETLİ KURAK (Acil Durum)
% 75	% 65	% 55	

3 AYLIK DEĞERLENDİRME :

* Bu veriler kalite kontrolden geçmemiştir.

Normalin Yüzdesi Metodu ile
Kuraklık Haritası
(Percent of Normal)

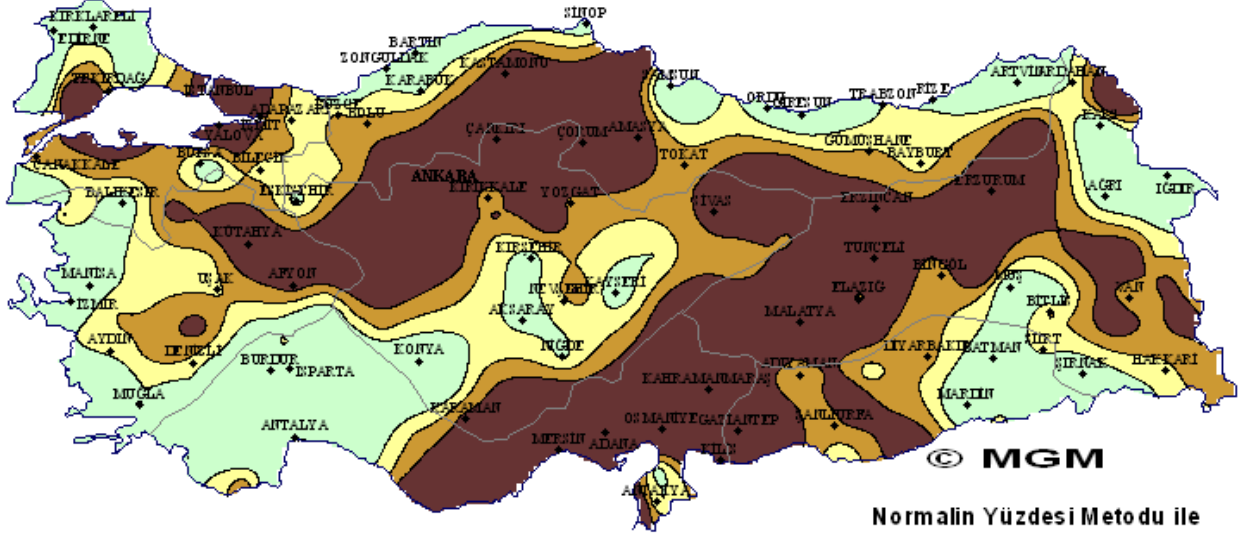
3 Aylık (Kasım 2013-Ocak 2014)

Hazırlanış Tarihi: Şubat 2014

NORMAL VE ÜZERİ (Risk Yok)	HAFIF KURAK (İzlemeye Başla)	ORTA ŞİDDETE KURAK (Uyarı)	ŞİDDETLİ KURAK (Acil Durum)
% 75	% 65	% 55	

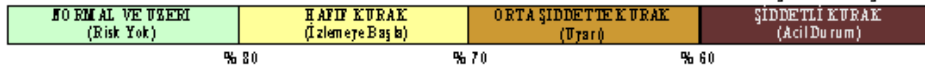
Kontrolenden geçmemiş verilerle hazırlanmıştır.

6 AYLIK DEĞERLENDİRME :

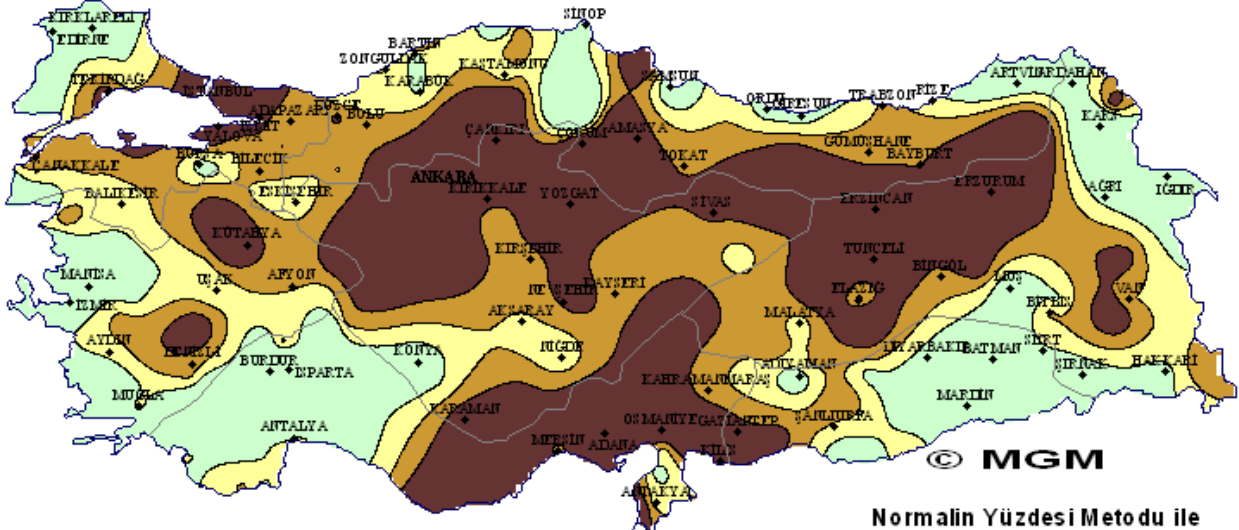

* Bu veriler kalite kontrolden geçmemiştir.

Normalin Yüzdesi Metodu ile
Kuraklık Haritası
(Percent of Normal)
6 Aylık (Ağustos 2013-Ocak 2014)
Hazırlanış Tarihi: Şubat 2014

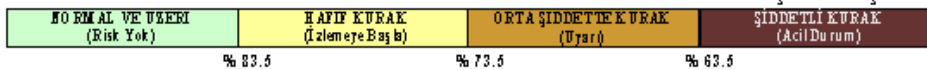

9 AYLIK DEĞERLENDİRME :

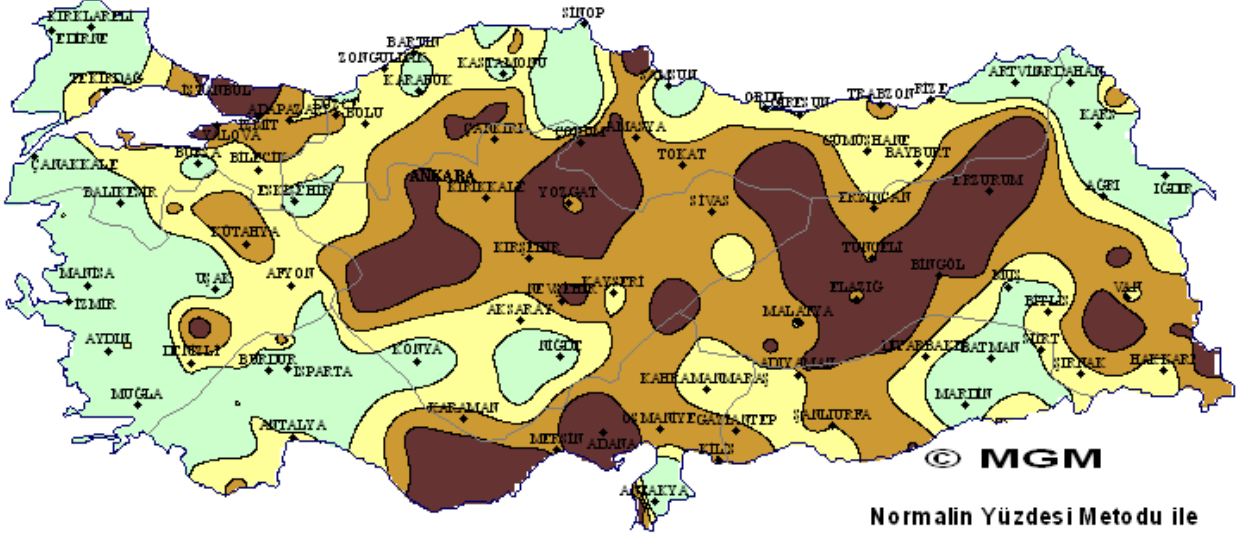
* Bu veriler kalite kontrolden geçmemiştir.

Normalin Yüzdesi Metodu ile
Kuraklık Haritası
(Percent of Normal)
9 Aylık (Mayıs 2013-Ocak 2014)
Hazırlanış Tarihi: Şubat 2014

Kontrolde geçmemiş verilerle hazırlanmıştır.

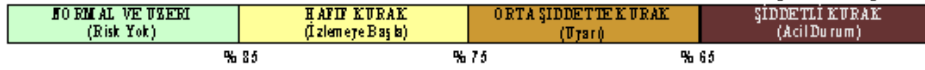
12 AYLIK DE ERLENDİRME :

* Bu veriler kalite kontrolden geçmemiştir.

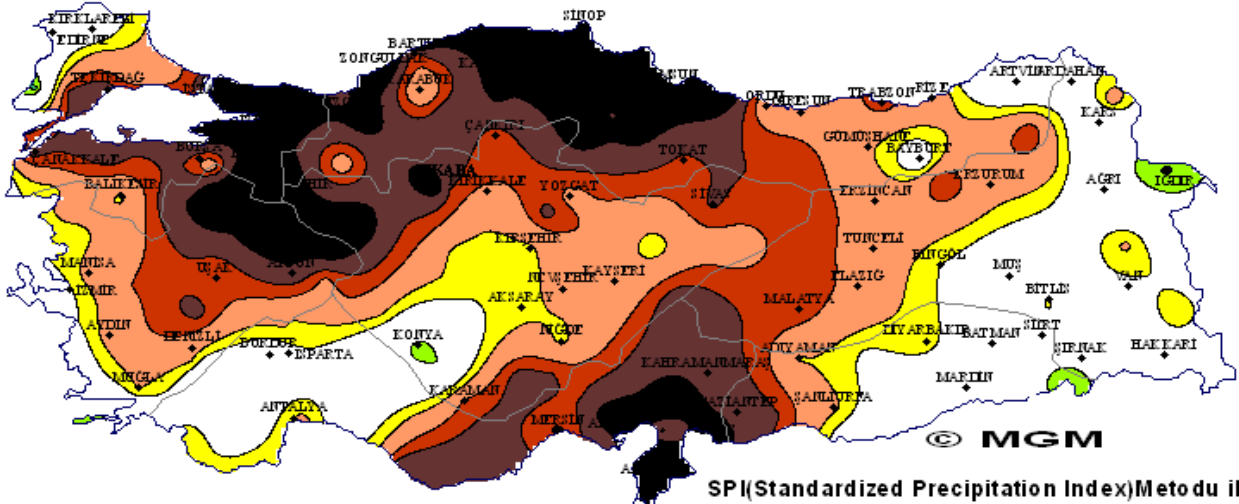
Normalin Yüzdesi Metodu ile
Kuraklık Haritası
(Percent of Normal)

12 Aylık (Şubat 2013-Ocak 2014)
Hazırlanış Tarihi: Şubat 2014

Standart Yağın İndeksi (SPI) Metoduna Göre 2014 Ocak Ayı Kuraklık Durumu

3 AYLIK DE ERLENDİRME :

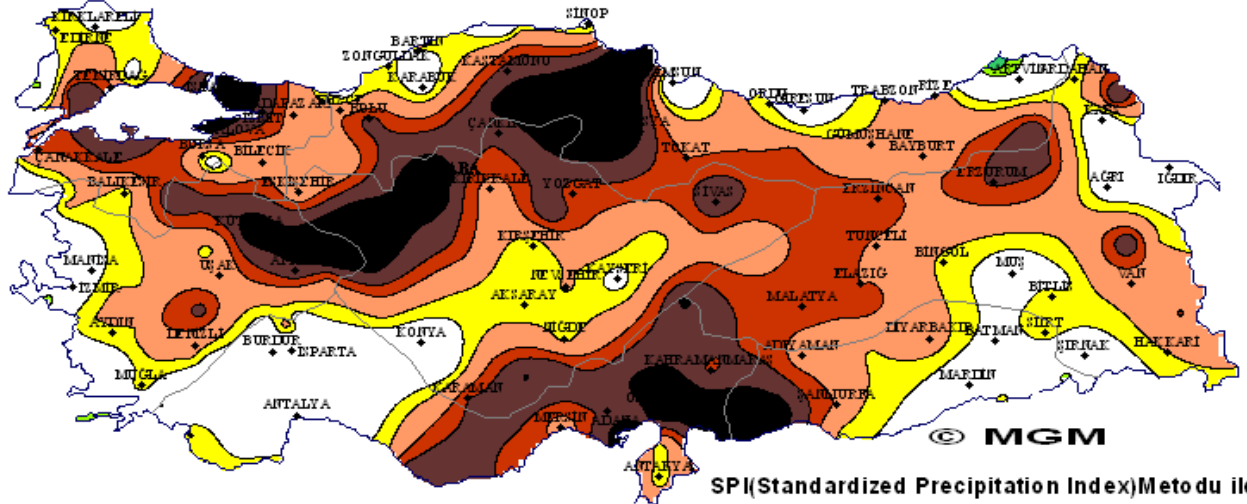
* Bu veriler kalite kontrolden geçmemiştir.

SPI(Standardized Precipitation Index)Metodu ile
Meteorolojik Kuraklık Haritası
3 Aylık (Kasım 2013-Ocak 2014)
Hazırlanış Tarihi: Şubat 2014

Kontrolenden geçmemiş verilerle hazırlanmıştır.

6 AYLIK DE ERLENDİRME :

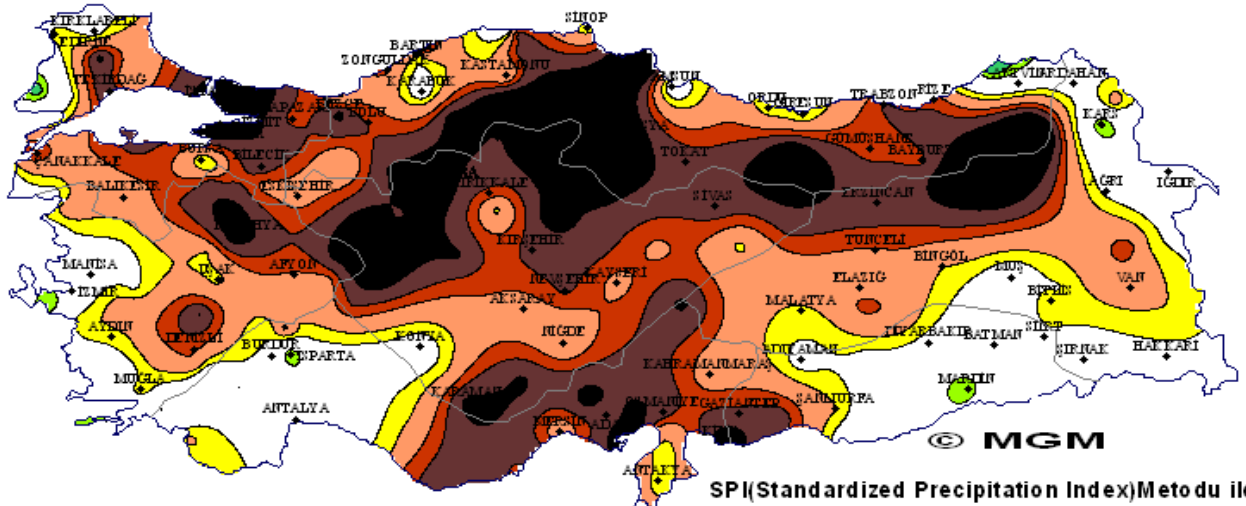

SPI(Standardized Precipitation Index)Metodu ile
Meteorolojik Kuraklık Haritası
6 Aylık (Ağustos 2013-Ocak 2014)
Hazırlanış Tarihi: Şubat 2014

* Bu veriler kalite kontrolden geçmemiştir.

9 AYLIK DE ERLENDİRME :

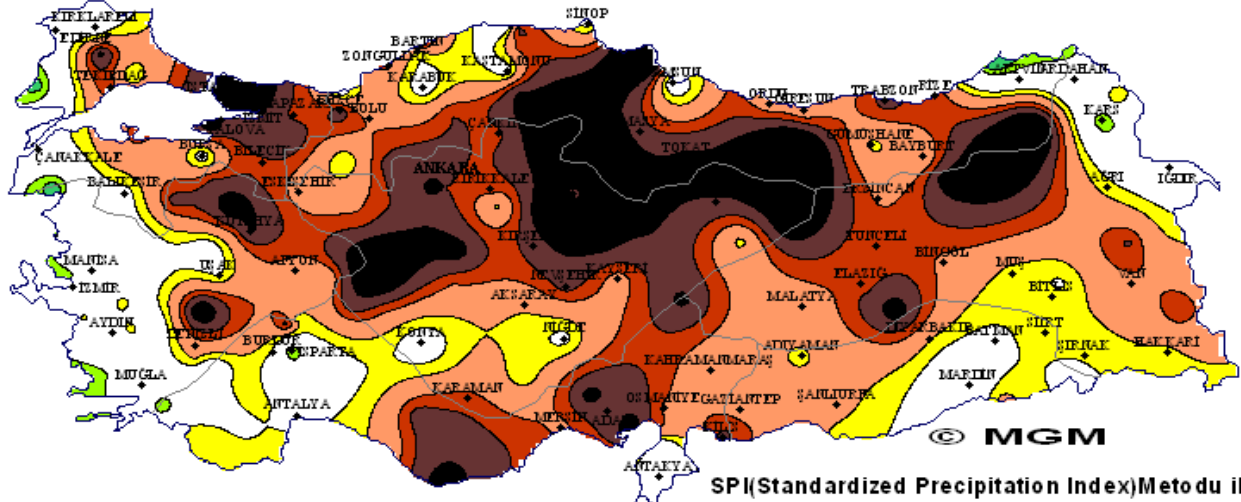
SPI(Standardized Precipitation Index)Metodu ile
Meteorolojik Kuraklık Haritası
9 Aylık (Mayıs 2013-Ocak 2014)
Hazırlanış Tarihi: Şubat 2014

* Bu veriler kalite kontrolden geçmemiştir.

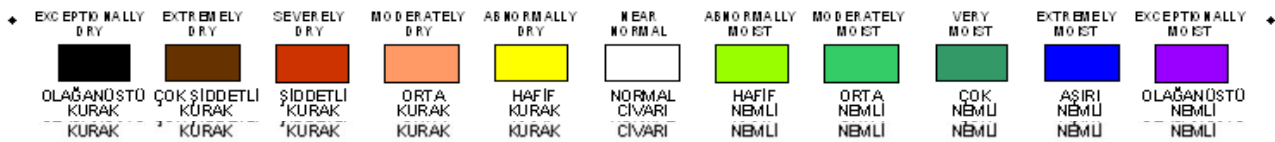
Kontrolenden geçmemiş verilerle hazırlanmıştır.

12 AYLIK DE ERLEND RME :

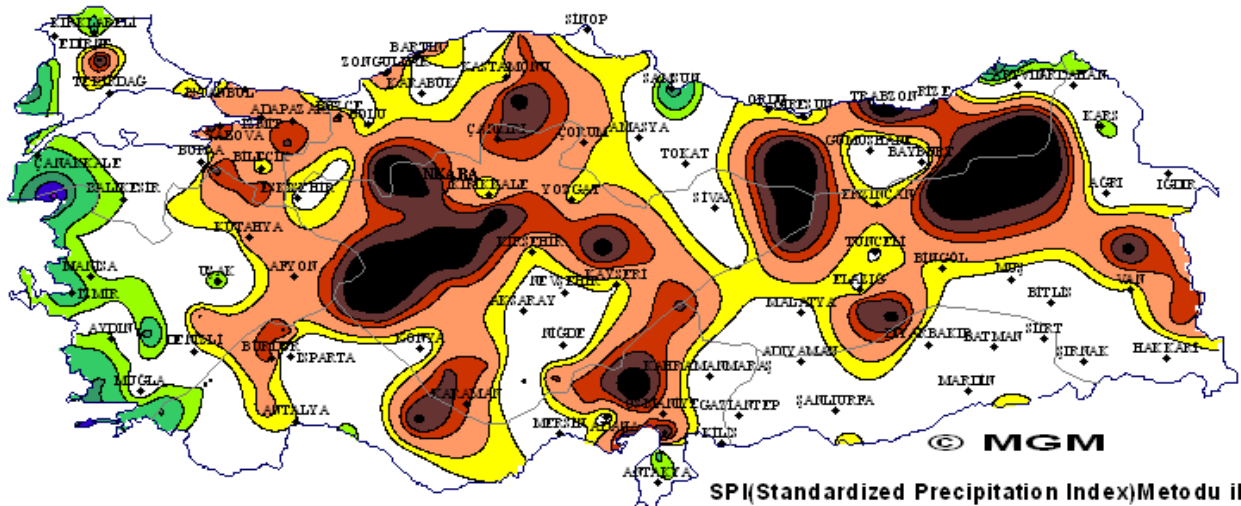

SPI(Standardized Precipitation Index)Metodu ile
Meteorolojik Kuraklık Haritası
12 Aylık (Şubat 2013-Ocak 2014)
Hazırlanış Tarihi: Şubat 2014

* Bu veriler kalite kontrolünden geçmemiştir.

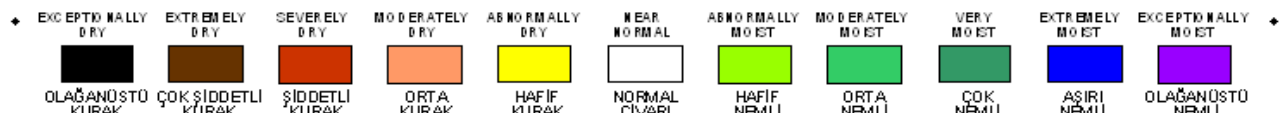

24 AYLIK DE ERLEND RME :

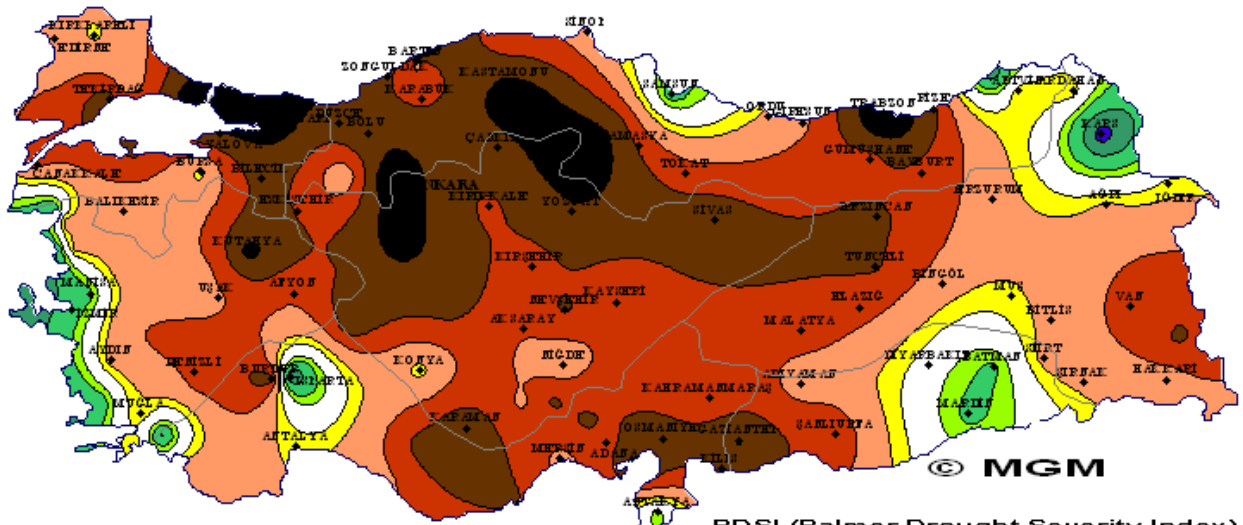
SPI(Standardized Precipitation Index)Metodu ile
Meteorolojik Kuraklık Haritası
24 Aylık (Şubat 2012-Ocak 2014)
Hazırlanış Tarihi: Şubat 2014

* Bu veriler kalite kontrolünden geçmemiştir.

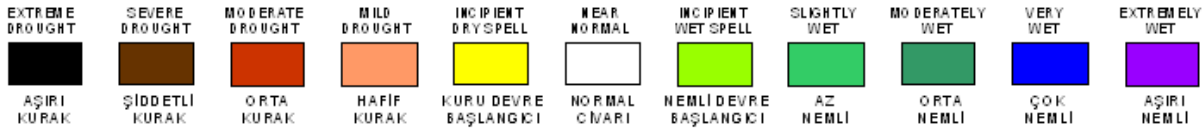
Kontrolenden geçmemiş verilerle hazırlanmıştır.

Palmer Kuraklık İddet İndeksine (PDSI) Göre 2014 Ocak Ayı Kuraklık Durumu

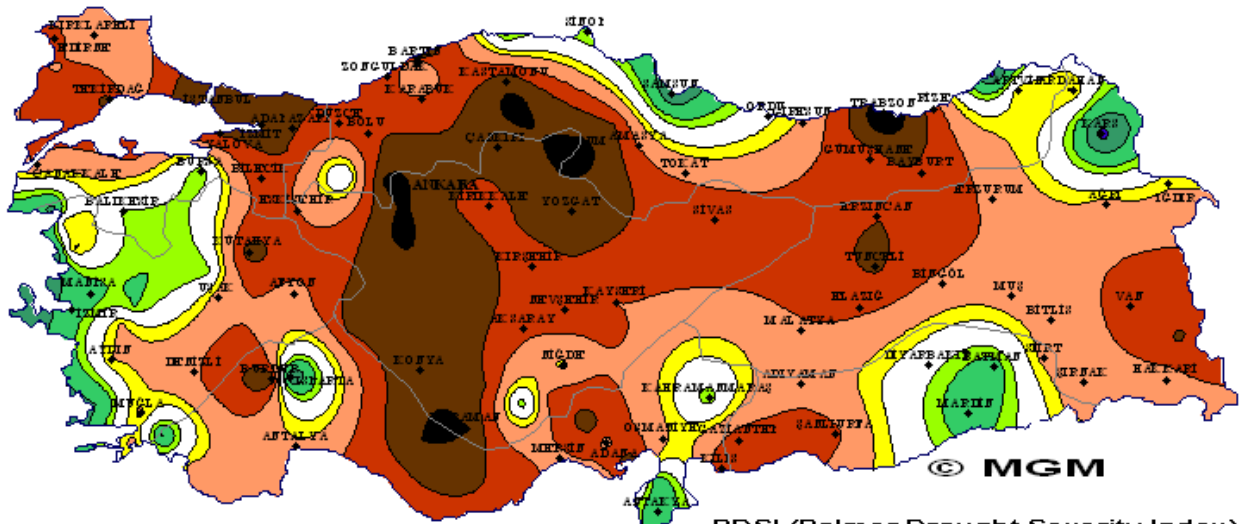

PDSI (Palmer Drought Severity Index)
2014 Ocak Ayı
Tarımsal Kuraklık Haritası

* Bu veriler kalite kontrolden geçmemiştir.

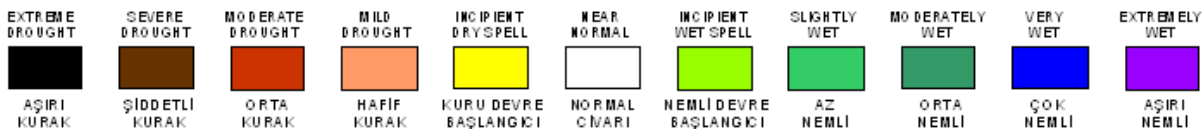

2013 Aralık Ayı Kuraklık Durumu

PDSI (Palmer Drought Severity Index)
2013 Aralık Ayı
Tarımsal Kuraklık Haritası

* Bu veriler kalite kontrolden geçmemiştir.

Kontrolenden geçmemiş verilerle hazırlanmıştır.

BTK HASTALIKLARI VE KLİM

Bitki hastalıklarının oluşmasında iklim faktörleri çok önemlidir. Başta sıcaklık olmak üzere, nem, ışık, rüzgar gibi faktörler bitki hastalıklarının çıkmasına, yayılmasına ve yoğunluğuna direkt olarak etki eder.

Sıcaklık bitkinin yayılmasına ve gelişmesine etki ettiği gibi hastalıkları da etkiler. Her bitkinin gelişmesine uygun olan bir sıcaklık vardır. Bu sıcaklığın çok üstünde veya çok altında bitki zarar görür. Sıcaklığın fazlalığı meyvelerde çökme ve aromayı sağlar. Sıcaklığın 40 °C yi bulduğu nokta hemen bütün bitkiler için hayati faaliyetlerin son bulduğu noktadır. Bu noktadan itibaren bitkilerde patolojik durumlar oluşur. Aşırı sıcaklığın etkisiyle hücre aniden su kaybeder, plazması koagüle olur, solgunluk ve ölüm meydana gelir. Bu olaya güne çarpması denir. Sıcaklığın bitki için minimumun çok altına düşmesinden dolayı hücreler suyunu hücreler arası boşluğa verir. Hücreler arasına gelen su orada donar ve buz kristalleri meydana gelir. Buz kristalleri hücre arasına sızmaya başladıkça büyür ve dokuyu tahrip eder.

Sıcaklık birçok hastalığın oluşması ve gelişmesinde etkili ve önemli konudur. Bazı hastalıklar düşük, bazıları ise yüksek sıcaklıklarda daha fazla iddetlidir. Bölgeler arasındaki, mevsimlere göre olan sıcaklık farklılıkları da hastalıkların yayılma derecesi ve cinsini etkiler. Örneğin, elma küllemesi karasal iklimin hüküm sürdüğü kurak ve sıcak alanlarda yayılmakta iken, taç çekirdekli meyve monilyası aynı alanlarda daha sınırlı görülür. Uygun olmayan sıcaklıklar enfeksiyon ve yeni spor oluşumu arasındaki sürenin (inkubasyon süresi) uzamasına neden olabilmektedir. Hastalık oluşumu üzerine olan bu etki, salgının (epidemi) meydana gelip gelmemesini de belirler.

Nem, bitkiler için çok önemli bir meteorolojik faktördür. Bitkilere göre

Elma ve Armutta Karaleke

değişimle birlikte %65-98 oranında su ihtiva ederler. Yüksek nispi nem ve yoğun sislerin hava ile birlikte ince bitkilerin hastalanma oranı yükselir. Aşırı nem ve ışık azlığı sık fideliklerde kök boşluğu yapar. Nemin yüksek olmasından bazı bitkilerin yapraklarında ballı maddeler meydana gelir. Ballı madde ifrazatı soğuk geçen gecelerin ardından gelen sıcak günlerde görülür. Ballı madde ifrazatı Fumajine (kara ballık) neden olur ve yaprağın fonksiyonunu azaltarak erken yaprak dökümüne yol açar. Fumajinin etmeni bir mantardır, bu mantar ballı madde üzerinde çoğalarak siyah bir örtü meydana getirir. Hububat hastalıklarından pas, buğday ve patates mildiyösü, meyve hastalıklarından kara leke ve daha birçok mantar enfeksiyon için yüksek nem ister. Yüksek nem çiçek ve olgunluk sürelerini uzatır. Ürünün olgunluk devresinde hava veya toprak nemi fazla yüksek olursa çatlama meydana gelir.

Bitkiler için en önemli hayat faktörlerinden birisi de ışıktır. Bitkiler ışık sayesinde asimilasyon yaparlar ve karbonhidrat elde ederler. Kültür bitkilerinin ışık ihtiyacı farklıdır. Bazı kültür bitkileri günde 12 saat, bazıları günde 5 saat güneşlenmelidir.

İk azlı ı veya çoklu u bitki bünyesinde madensel madde oranını de i tirir. Az ı ıklanma karbonhirat miktarını azaltır. Tomurcuk te ekkülü ve meyve ba lama zayıf olur. Sık fideliklerde az ı ıktan dolayı fideler yatar. Yeterli miktarda güne görmeyen yapraklar sararır ve incelir. leri safhalarda beyazla ır, bu duruma etioleman denir. Etiole olmu bitkiler hastalıklara kolaylıkla yakalanabilirler.

Yukarıda anlatılan faktörlerden ba ka yıldırım, havadaki kimyasal maddeler ve rüzgarda bitkilere zarar verir. Yıldırım bitkiyi tepe noktasından yakar, yapraklar zarar görür. Kimyasal maddelerden gazlar yaprakların damar aralarını sarartır, beyazla tırır veya kahverengile tirir. Fabrika artıkları bitki sa lı ı için zararlı maddeler ihtiva ederler. Rüzgar ise dalları kırar ve dalların birbirine sürtünmesi sonucunda kabuklarda kurumalara yol açar. iddetli rüzgar bitkilerin su tüketimini arttırır. Kuru bir rüzgar olan sam rüzgarı dokuların suyunun uçmasına ve kurumalara yol açar. Hastalıkların yayılması bakımından da rüzgar etkili ko ullardan birisidir. Özellikle pas ve rastık hastalıklarının sporları rüzgar sayesinde çevreye yayılır ve sa lam ba akları çiçek zamanı yakalar.

KL METKENLER N N B RL

Yukarda anlatılan faktörlerden yalnızca biri bir bölgede hastalı ın çıkı ı ve yayılabilmesi için yeterli de ildir. Özellikle sıcaklık ve nem çifti bir bölgede herhangi bir hastalı ın çıkı ını, yayılma oranı ve hızını, hastalı ın devam süresini etkiler. Ayrıca rüzgarda sporların ta ınmasında ve hastalı ın yayılmasında büyük rol oynar. Bazı hastalık etmenlerinin bitkiyi enfekte etmesi için su damlası gerekmektedir.

Örne in, eker pancarı mildiyösü %80 nem ve 19-22 °C sıcaklıkta, tütün küllemesi %80-90 nem ve 18-24 °C sıcaklıkta, fasulye pası %80-98 nem ve 20 °C sıcaklıkta, elma ve armutta görülen kara leke 12-13 °C sıcaklık ve %99-100 nemde, Sert çekirdekli meyvelerde görülen yaprak delen 20 °C sıcaklık ve %70 nemde daha iyi salgın yapar.

Sıcaklık ve nem çifti hastalı ın inkübasyon süresini de (hastalı ın ba langıcından ilk hastalık belirtilerinin görüldü ü zamana kadar geçen süre, kuluçka süresi) etkiler. Örne in bu day karapasında inkübasyon süresi yüksek ve sabit hava neminde (%75-80), 4-5 °C de 22 gün, 10-11 °C de 15 gün, 21 °C de ise 7 gündür.

ANTEPFISTI I

Pistacia vera

Antepfıstısı yazları uzun, sıcak, kurak ve kışları nispeten soğuk olan bölgelerde ekonomik olarak yetiştirilmektedir. Antepfıstısı yetiştirme alanlarını belirleyen en önemli faktörlerden birisi sıcaklıktır. Yaz aylarında meyvenin gelişmesi ve olgunlaşması için oldukça fazla ve uzun süre yüksek sıcaklık, kış aylarında ise belli bir süre düşük sıcaklık ihtiyacı gösterir.

Antepfıstısı dinlenme döneminde (yapraklarını döktükten sonra) kış donlarına karşı pek hassas değildir. Bu dönemde bazı ekstrem kışlarda sıcaklığın, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde -20C, Ankara ve çevresinde -25C'ye düşen zamanlarda bile ağaçlarda herhangi bir zararlanma görülmemiştir. Dinlenme periyodunda Gaziantep'te -17.4C'de 6 saat kalan antepfıstıklarının zararlanmadığı görülmüştür. Kışın taban suyunun yükseldiği yerlerde, aşırı düşük sıcaklarda köklerin zararlanır. Yapılan kontrollü sıcaklık testlerinde, dinlenme döneminde (Ocak,ubat) -25C'de 6 saat tutulan çeşitlerin meyve gözlerinde %50'nin üzerinde ölümler görülmüştür. Mart ayında -15 C'de 4 saat tutulan çelikler üzerindeki meyve gözlerinin %75-95 oranında zararlandı ve ortaya çıkmıştır.

Ülkemizde antepfıstısının yonun olarak yetiştirildiği güneydoğu Anadolu Bölgesinde kış ayları (Aralık, Ocak,ubat) ortalama sıcaklıkları 7-7.5C'dir. Özellikle geçi bölgelerinde sıcaklık -15C'ye düşmektedir. Bu bölgemizde antepfıstıkları kış donlarından olumsuz etkilenmemektedir.

Ülkemizde antepfıstıkları Mart sonu - Nisan başlarında uyanmakta, genellikle Nisan ayının ilk yarısında çiçek açmaktadır. Bu dönemde olabilecek düşük sıcaklıklar büyük zarar verebilmektedir. Çiçeklenme döneminde, bünyede bulunan karbonhidratlar, gözlerin uyanması, yaprak oluşturma ve çiçeklenme için sarf

edilecekinden ağaç ve yeni sürgünler, çiçekler ve küçük meyveler en zayıf dönemdedir. Çiçeklenme ve küçük meyve döneminde olabilecek düşük sıcaklıkların o yılın ürününü önemli oranda olumsuz yönde etkileyeceği gibi, taze sürgünleri de etkileyerek ertesi yılın ürününü verecek karagözlerin bile zararlanmasına neden olabilmektedir.

Meyve gözlerinin kabarmaya başlaması ve ilk çiçeklenme döneminde -1C'e düşük sıcaklığa 1 saat dayanabilir, düşük sıcaklık 2 saatten fazla sürerse meyve gözlerinde zararlanma olur. Tam çiçeklenme döneminde -1C'de zararlanma görülür. Çiçeklenme döneminde tepesürgünleri de patladıktan sonra -2C'de 2 veya 3 saat kalan dallar üzerindeki genç yapraklar da zarar görebilmektedir. Bunun neticesinde ertesi yılın ürününü oluşturacak yıllık sürgünler de zararlandıktan sonra düşük sıcaklık zararı, ertesi yılın ürününü de olumsuz etkilemesine sebep olacaktır. Düşük sıcaklıklara karşı Ohadi çeşidi diğer çeşitlere göre daha hassastır.

Güneydoğu Anadolu Bölgesinde çok sık olmamakla birlikte Nisan 1992 yılında -1.5C'de 4-5 saat kalmı ve antepfıstıklarında çeşitli zararlar görülmüştür. Tomurcukları kabarmaya başlaması dönemi ile küçük meyve dönemi arasında sıcaklığın 0C ve altına düşen günlerde don zararından korunmak için tedbir alınmalıdır.

Di er meyve türlerinde oldu u gibi antepfıstıkları da çiçeklenme, sürme ve yaprak olu turmak için belli bir süre dü ük sıcaklı a ihtiyaçları vardır. So uklama ihtiyacı çe ide göre de i mekle birlikte 500-1050 saat arasındadır. Standart çe itlerimiz arasında so uklama ihtiyacı en az olan Uzun,en fazla olan Ohadi çe ididir.

Antepfıstıkları dinlenme döneminde yeteri kadar dü ük sıcaklık bulamadıklarında, gözle dü zgün ve çok sayıda açılmamakta,çiçeklerde açılma gecikmekte, di i çiçekler reseptif duruma gelmeden ölmekte, meyvelerin olgunla ması gecikmekte, erkek çiçeklerde çiçek tozu miktarı azalmakta, hatta bazı yıllar sürgün üzerinde olu an gözler aynı yıl sürebilmektedir.

Antepfıstıkları, bitkinin geli mesi,meyve içinin tam olarak dolması ve olgunla ma için, uzun bir vejetasyon süresiyle birlikte yüksek sıcaklı a ihtiyaç duymaktadır. Sıcaklık toplamı yetersiz oldu u yıllarda ve bölgelerde, meyveler içlerini tam olarak doldurmamakta,çıtılama oranı ve çıtılama aralı ı az olmakta, dı kabuk sert kabuktan zor ayrılmaktadır. Antepfıstı ı yeti tiricili inin yo un oldu u Gaziantep,anlıurfa, Siirt illerimizde Mayıs-Eylül döneminde aylık ortalama sıcaklık 25C'nin üzerindedir. Antepfıstı ının yo un olarak yeti tirildi i Güneydo u Anadolu Bölgesi'nin uzun yıllar yaz ayları (Haziran, Temmuz, A ustos) sıcaklık ortalaması 30C'nin üzerindedir. Bu sıcaklıktaki gün sayısı 98-110 gündür. Yaz ayları sıcaklık ortalaması 22.2C olan Ankara'nın bazı bölgelerinde, antepfıstıkları yeteri kadar içini dolduramamakta,çıtılama hemen hemen hiç görülmemektedir. Sıcaklık toplamının yetersiz oldu u bölgelerde antepfıstı ı ekim ayına kadar olgunla amamakta,bu mevsimde ya murlar ba lamakta,havalar so udu unda meyve büyümesi durmaktadır. Bu gibi vejetasyon süresi kısa olan yerlerde antepfıstıkları ye il içli oldu undan, i lenmesi zor olmasına ra men iyi Pazar bulmaktadır. Etkili sıcaklı toplamı iste i 3607-4405 gün derecedir. (Minimum geli me-e ik- sıcaklı ı (+12C) üzerindeki günlük sıcaklık derecelerinin toplamı). Etkili sıcaklık toplamı iste i en az Kırmızı çe idinde olup bunu sırasıyla Uzun, Siirt ve Ohadi çe itleri takip etmektedir.

Çiçeklenme periyodunda uzun süre devam eden serin ve ya ılı, sisli hava erkek a açların çiçek tozlarının yayılmasını olumsuz etkilemektedir. Yüksek ve dü ük sıcaklıklar, salkım silkmesine neden olmaktadır. Dü ük sıcaklık daha çok meyvelerin olu u zamanında etkilidir. Antepfıstıkları bu devrede -1.4C sıcaklıkta zararlandı ı tespit edilmi tir. Döllenmeden hemen sonra ba layacak yüksek sıcaklık terleme vasıtasıyla a acın su kaybını fazlala tıracak,sulama yapılmaması durumunda salkım silkmesi ço alacaktır. Bu nedenle antepfıstıkları için ilkbaharın serin geçmesi istenen bir durumdur. Döllenme döneminde esen sıcak ve kuru rüzgarlar stigma üzerindeki sıvının kurummasına neden olarak döllenmeyi olumsuz etkiler, hem de a acın su kaybını artırarak salkım silkmesine neden olur. Tozlanma döneminde meydana gelecek devamlı ya ılı ; döllenmeyi zorla tırır, partenokarp (fıs) meyve oranını artırır ve salkım silkmesine neden olur.

Antepfıstı ı ülkemizin hemen her tarafında sulanmadan yeti tirilmektedir. Antepfıstı ı karakter olarak kurak artlarda yeti ebilen bir meyve türüdür. Kökleri 5-6 m derinli e kadar gidebilmektedir. Ülkemizde yıllık 200-300 mm ya ılı la antepfıstı ı yeti tiricili i yapılmaktadır. Antepfıstı ında iyi bir verimin yanısıra, çıtılama oranı yüksek,kaliteli ve dolgun meyve elde edilmesi için sulamanın yapılması zorunludur. Verim ça ındaki antepfıstı ının su tüketimi 620-760 mm'dir.

OLA ANÜSTÜ OLAYLAR

METEOROLOJİK AFETLER Ocak 2014)

